

RIIGI TEATAJA

Nr. 99.

6. detsembril 1938.

Nr. 99.

I.

- Art. 859. Vabadussõja üleriikliku monumendi püstitamise korraldamise seadus.
✓ 860. Erapooletuse korraldamise seadus.
861. Tollipõhitariifide seaduse muutmise ja täiendamise seaduse õiendus.
862. Otsus eksportvõi hinna kindlaksmääramisest.
863. Otsus lubada maksta riigiasutistes ja -ettevõtetes töötavatele päevatöölistele jõulupühade puhul lisatasu.
864. Üheaastase õppeajaga põllunduskoolide õppetöö korraldamise määrus.
865. Riigi metsa-, tagavaraheina- ja karjamaade ning roo-alade kasutamise määruse muutmise määrus.
866. Turismipropaganda juhtimise ja selle üle järelevalve teostamise määrus.
867. Määrus välismaale korraldatavate huvi- ja õppereiside kohta. —Vormid.
868. Võõrastemajade, pansionide ja turistidekodude liigitamise määrus.
869. Paide linna kaalumaja taksid.

II.

870. Vabariigi Presidendi käskkiri nr. 86.

I.

Riigikogu on vastu võtnud alljärgneva seaduse, mille käesolevaga kuulutan välja:

859. Vabadussõja üleriikliku monumendi püstitamise korraldamise seadus.

I.

Kogu Eesti rahva ühisel algatusel, ettevõttel ja koostööl selleks, et tähistada praegustele ja tulevastele põlvedele Eesti Vabadussõda kui sangarlikumat ajajärku Eesti rahva ajaloos, et avaldada kõige sügavat austust Vabadussõja juhtidele ja võitlejaile, eriti neile, kes kangelaslikult langesid võitlusväljadel, et jäädvustada mälestust riikliku iseseisvuse võitluse aegadest, — püstitatakse Tallinna ja avatakse Vabariigi kahekümneviiel aastal Vabadussõja üleriiklik monument.

Selle, kogu rahva pühast kohusest tingitud ühisettevõtte teostamist korraldatakse täiendavalt Vabadussõja üleriikliku mälestusmonumendi püstitamise seadusele (RT 1936, 47, 371) alljärgnevalt.

§ 1. Vabadussõja üleriikliku monumendi püstitamise teostamiseks ja selleks vajalikkude eeltööde tegemiseks moodustatakse Vabariigi Presidendi juures Vabadussõja Üleriikliku Monumendi Püstitamise Peakomitee.

Peakomitee auesimeheks on Vabariigi President ja esimeheks vabadsõjaaegne Sõjavägede Ülemjuhataja.

Peakomitee ase-esimeesteks on Peaminister, Riigivolikogu Esimees ja Riiginõukogu Esimees.

Peakomitee liikmeiks on:

Vabariigi Valitsuse liikmed;

Riigivolikogu ja Riiginõukogu juhatuse liikmed;

Riigikohtu Esimees;

Eesti Evangeeliumi Luteri Usu Kiriku pea;

Eesti Apostlik-õigeusu Kiriku pea;

Tallinna ülemlinnapea;

Eesti Panga president;

Sõjavägede Staabi ülem;

Kaitseliidu ülem;

Riikliku Propaganda Talituse juhataja;

Tallinna Garnisoni ülem;

Vabadusristi Vendade Ühenduse Keskjuhatuse esimees;

Eesti Vabariigi Tartu Ülikooli rektor;

Eesti Vabariigi Tallinna Tehnikaülikooli rektor;

maakonnakomiteede esimehed;

esimese ja teise astme linnade ning maakonnalinnade hulka kuuluvate kolmanda astme linnade komiteede esimehed;

Eesti Punase Risti Seltsi president;

kõigi kutsealaste omavalitsuste esimehed.

Peale selle kuuluvad peakomitee koosseisu üleriiklikkude organisatsioonide esimehed, kui vastav organisatsioon on peakomitee sellekohase otsusega kutsutud osa võtma peakomitee tööst. Peakomitee võib kutsuda oma koosseisu üldtuntud ja auväärseid kodanikke liikmeõigusega, eriti neid, kel teeneid Vabadussõjas või riikliku ülesehitamise töös pärast Vabadussõda.

Kui Vabadusristi Vendade Ühenduse Keskjuhatuse, Eesti Punase Risti Seltsi ja kutsealaste omavalitsuste esimehed juba kuuluvad peakomitee koosseisu oma muu ametialase või seltskondliku seisundi tõttu, siis kuulub peakomiteesse vastava organisatsiooni või kutsealase omavalitsuse abiesimees või juhatuse liige esimehe määramisel.

§ 2. Peakomitee auesimees võtab peakomitee koosolekuist osa ja juhatab neid oma suva järgi.

Kui auesimees koosolekul ei viibi, juhatab koosolekut esimees või tema puudumisel üks ase-esimehi.

§ 3. Peakomitee juhatus koosneb peakomitee esimehest ja ase-esimeestest ning vajalikust arvust juhatuse liikmeist peakomitee valikul.

Auesimees võtab juhatuse koosolekuist osa ja juhatab neid oma suva järgi.

§ 4. Peakomitee juhatus nimetab peakomitee ja juhatuse ühise peasekretäri ja määrab asjaajamise korra, misjuures Vabariigi Valitsus annab tarvilikul määral sekretariaadi tööjõude ning arvestades peakomitee juhatuse arvamust paneb tarbe korral asjaajamise mõnele ametiasutisele.

§ 5. Igas maakonnas, samuti pealinnas ning igas esimese ja teise astme linnas kui ka maakonnalinnade hulka kuuluvast kolmanda astme linnas moodustatakse Vabadussõja üleriikliku monumendi püstitamise maakonna- või linnakomitee.

Maakonnakomitee esimeheks on maavanem. Abiesimeheks on linnavanem, kelle valivad endi hulgast maakonna piires asetsevate kolmanda astme linnade linnavanemad. Kui maakonnas on ainult üks linnavanem, siis on tema komitee abiesimeheks.

Linnakomitee esimeheks on linnapea.

Maakonnakomitee ja linnakomitee liikmeiks kutsub komitee esimees vastavalt peakomitee poolt antud juhenditele koha peal asuvate sõjaväe ja muude riiklikkude asutiste juhatajad, kohalikkude organisatsioonide esimehed ja muud teenekad kodanikud. Peale selle on maakonnakomiteede liikmeiks kõikide maakonna piires asetsevate maakonnalinnade hulka mittekuuluvate kolmanda astme linnade ja valdade komiteede esimehed.

Maakonnakomitee ja linnakomitee valib komitee juhatuse ja vajaduse korral tarviliku arvu abiesimehi juhatuse liikmete hulgast. Komitee esimees on ühtlasi juhatuse esimees. Komitee asjaajamine toimub maa- või linnavalitsemise kaudu ja kulul.

Komitee juhatus nimetab komitee ja juhatuse ühise sekretäri.

§ 6. Maakonnakomiteede otsusel moodustatakse maakonnalinnade hulka mittekuuluvast kolmanda astme linnades linnakomiteed ja valdades vallakomiteed, kellede esimeesteks on vastavalt linnavanem või vallavanem. Komitee liikmeiks kutsub komitee esimees vastavalt maakonnakomitee poolt antud juhenditele kohalikke omavalitsustegelasi ja organisatsioonide esindajaid. Komitee valib komitee juhatuse ja juhatuse liikmete hulgast abiesimehe. Komitee esimees on ühtlasi juhatuse esimees. Komitee asjaajamine toimub linna- või vallavalitsuse kaudu ja kulul.

Komitee juhatus nimetab komitee ja juhatuse ühise sekretäri.

§ 7. Linnakomiteed pealinnas ja esimese ning teise astme linnades kui ka maakonnalinnade hulka kuuluvast kolmanda astme linnades, samuti maakonnakomitee juhendite kohaselt linnakomiteed muis kolmanda astme linnades ja vallakomiteed võivad moodustada oma piirkonnas allkomiteesid. Allkomiteede esimeeste ja liikmete määrajaks on vastavad linna- või vallakomiteed. Nende tegevuse korra ja ulatuse määravad linna- või vallakomiteed, kusjuures maakonnakomiteel on õigus anda üldjuhendeid maakonna piires maakonnalinnade hulka mittekuuluvate kolmanda astme linnade komiteedele ja vallakomiteedele.

§ 8. Peakomitee koosolek on otsusevõimeline, kui on koos vähemalt kuuendik tema koosseisust, nende hulgas auesimees, esimees või üks aseesimehi, kusjuures selle kvoorumid hulka ei arvata § 1 viiendas lõikes tähendatud organisatsioonide esindajaid.

Maakonna-, linna- ja vallakomiteede, samuti allkomiteede koosolekud on otsusevõimelised, kui on koos vähemalt kuuendik nende koosseisust, nende hulgas esimees või abiesimees.

Juhatuse koosolek on otsusevõimeline, kui on koos vähemalt pool juhatuse liikmeid, nende hulgas esimees või üks abiesimehi.

Peakomitee koosolekud kutsutakse kokku auesimehe või esimehe korraldusel, maakonna-, linna- ja vallakomiteede, samuti allkomiteede koosolekud esimehe korraldusel. Sama kehtib juhatuste kokkukutsumise kohta.

§ 9. Peakomiteel on juriidilise isiku õigused. Maakonnakomiteedele ja linnakomiteedele pealinnas ja esimese ning teise astme linnades kui ka maakonnalinnade hulka kuuluvais kolmanda astme linnades võidakse anda juriidilise isiku õigused peakomitee otsusel, mis avaldatakse Riigi Teatajas.

Peakomitee, samuti maakonna-, linna- ja vallakomiteede ning allkomiteede kirjavahetus ja muud toimingud on vabad riigi- ja omavalitsusmaksudest.

§ 10. Peakomiteel on pitsat väikese riigivapi kujutisega.

Eeskirjad maakonna-, linna- ja vallakomiteede pitsatite kohta annab peakomitee.

§ 11. Peakomitee ülesandeks on:

- 1) Vabadussõja üleriikliku monumendi projektide soetamine, nende kohta seisukoha võtmine ja nende esitamine Vabariigi Presidendile kinnitamiseks;
- 2) seisukoha võtmine Tallinna Vabadusväljaku ja selle lähema ümbruse ruumilise kuju ettevalmistamise küsimustes Vabadussõja üleriikliku monumendi püstitamise otstarbel ja monumendi asukoha määramine;
- 3) vajaliku kapitali soetamine Vabadussõja üleriikliku monumendi püstitamiseks ja selle kapitali valitsemine;
- 4) Vabadussõja üleriikliku monumendi ehitustööde teostamise ja selle järelevalve korraldamine;
- 5) juhendite andmine maakonnakomiteedele ja linnakomiteedele pealinnas ning esimese ja teise astme linnades kui ka maakonnalinnade hulka kuuluvais kolmanda astme linnades nende tegevuses;
- 6) peakomitee eelarve ja aastaaruande kinnitamine;
- 7) muude Vabadussõja üleriikliku monumendi püstitamisega seotud ülesannete täitmine.

§ 12. Maakonnakomiteede ja linnakomiteede ülesandeks on:

- 1) Vabadussõja üleriikliku monumendi püstitamise idee propageerimine;
- 2) kaasaaitamine kapitali kogumisele Vabadussõja üleriikliku monumendi püstitamiseks ja kogutud summade üleandmine peakomiteele;
- 3) tegevusaruande läbivaatamine ja peakomiteele kinnitamiseks esitamine;
- 4) peakomitee poolt neile pandud ülesannete täitmine.

Peale selle on maakonnakomiteede ülesandeks juhendite andmine maakonnalinnade hulka mittekuuluvate kolmanda astme linnade komiteedele, vallakomiteedele, ja linnakomiteede ülesandeks — juhendite andmine oma piirkonna allkomiteedele.

§ 13. Maakonnalinnade hulka mittekuuluvate kolmanda astme linnade komiteede ja vallakomiteede ülesandeks on:

- 1) Vabadussõja üleriikliku monumendi püstitamise idee propageerimine;
- 2) kaasaaitamine kapitali kogumisele Vabadussõja üleriikliku monumendi püstitamiseks ja kogutud summade üleandmine maakonnakomiteele;

- 3) juhendite andmine oma piirkonna allkomiteedele;
- 4) tegevusaruande koostamine ja maakonnakomiteele kinnitamiseks esitamine;
- 5) maakonnakomitee poolt neile pandud ülesannete täitmine.

§ 14. Allkomiteede ülesandeks on komitee tegevusele kaasaaitamine sellekohaste juhendite kohaselt.

§ 15. Peakomitee ja linna-, maakonna- ning vallakomiteede, samuti allkomiteede juhatuste ülesandeks on komitee otsuste täitmine, ettepanekute tegemine vastavale komiteele ja selle tööde tegelik korraldamine.

Juhatuste otsustamisele kuuluvad kõik hangetega seotud kui ka muud varalisi vahetõrki käsitlevad küsimused.

§ 16. Peakomitee ja maakonnakomiteed ning linnakomiteed võivad moodustada komisjone üksikute küsimuste ettevalmistamiseks. Komisjonid esitavad oma töö tulemused vastava komitee juhatusele.

Komisjone võidakse moodustada ka juhatuste otsustel.

Komisjoni liikmeiks võidakse valida või määrata nii komitee liikmeid kui ka komiteesse mittekuuluvaid kodanikke.

Komisjoni tegevuse ja asjaajamise korra määrab vastava komitee juhatus.

§ 17. Peakomitee, maakonna-, linna- ja vallakomitee tegevuse lähem kord määratakse peakomitee poolt antud kodukorraga.

§ 18. Vabadussõja üleriikliku monumendi püstitamiseks vajalikkude kapitalide kogumiseks on peakomiteel õigus korraldada korjandusi, asjade loteriisid, pidustusi ja muid ettevõtteid.

Peakomitee poolt korraldatavad korjandused, asjade loteriid, pidustused ja muud ettevõtted registreeritakse Siseministeeriumis või juhtudel, kui neid toimetatakse kohalikus ulatuses, politsei prefektuuris. Kui vastavate seaduste järgi on vaja luba seesuguste ettevõtete toimepanekuks, ei kohaldata seda nõuet peakomitee poolt korraldatud ettevõtetele, vaid neil juhtudel asendab loa eeltähtendatud registreerimine. Samuti on peakomitee oma ettevõtete kohta vabastatud aruandmise kohusest, kus see vastavate seaduste järgi nõutav.

Peakomitee poolt korraldatud ettevõtted on vabad kõigist maksudest riigi ja omavalitsuste kasuks.

Muis asjus kohaldatakse peakomitee ettevõtetele vastavate seaduste eeskirju.

§ 19. Maakonnakomiteed ja linnakomiteed peakomitee loal, maakonnalinnade hulka mittekuuluvate kolmanda astme linnade komiteed ning vallakomiteed maakonnakomiteede loal on õigustatud oma tegevuspiirkonnas korraldama § 18 tähendatud ettevõtteid samas paragrahvis tähendatud alustel. Nende ettevõtete kohta esitavad aruanded peakomiteele linna- ja maakonnakomiteed otseselt ja maakonnalinnade hulka mittekuuluvate kolmanda astme linnade komiteed ning vallakomiteed maakonnakomitee kaudu, saates samas korras peakomitee korraldusse kogutud rahasummad ja muud annetised.

§ 20. Paragrahvide 18 ja 19 eeskirju kohaldatakse ka organisatsioonide ja asutiste poolt toimepandavale ettevõttele, mis korraldatakse Vabadussõja üleriikliku monumendi kapitali kasuks peakomitee või vastava maakonnakomitee või linnakomitee loal komitee poolt seatud tingimuste kohaselt.

§ 21. Peakomitee majanduslikku tegevust revideerib Riigikontroll faktilise ja järelkontrolli korras.

Peakomitee rahalise arvepidamise ja aruandmise korra määrab kindlaks peakomitee juhatus, ära kuulunud Riigikontrolöri arvamuse.

Iga möödunud tegevusaasta kohta koostatakse aruanne, mille peakomitee juhatus esitab hiljemalt 1. aprilliks peakomiteele kinnitamiseks. Samaks tähtsajaks saadetakse aruande teise Riigikontrollile, kes hiljemalt kahe kuu jooksul teatab revideerimise tulemused peakomiteele.

Tegevus- ja aruandeaasta ühtuvad kalendriaastaga.

Peakomitee vabad summad hoitakse Riigihoiukassas või peakomitee poolt määratud pangas.

§ 22. Maakonnakomiteed ja linnakomiteed esitavad oma tegevuse aastaaruanded peakomitee juhatusle hiljemalt järgmise aasta 1. märtsiks. Nende tegevust revideerivad samad asutised ja organid, kes teostavad maa- ja linnavalitsuste tegevuse revideerimist.

Maakonnalinna hulka mittekuuluvate kolmanda astme linnade komiteed ja vallakomiteed esitavad oma tegevusaruanded maakonnakomiteele hiljemalt 1. veebruariks. Nende tegevust revideerivad samad asutised ja organid, kes teostavad vastavate omavalitsuste asutiste revideerimist.

Peakomiteel on õigus oma esindaja kaudu igal ajal revideerida maakonna-, linna- ja vallakomiteede tegevust. Sama õigus on maakonnakomiteedel maakonnalinna hulka mittekuuluvate kolmanda astme linnade komiteede ja vallakomiteede kohta.

§ 23. Peakomiteel on õigus tagandada maakonna- ja linnakomiteede liikmeid, kelle tegevus või tegevusetus osutub komitee tööle kahjulikuks, ja neid asendada uute liikmetega. Sama õigus on maakonnakomiteedel maakonnalinna hulka mittekuuluvate kolmanda astme linnade komiteede ja vallakomiteede kohta, kusjuures peakomiteel on õigus maakonnakomiteelt nõuda sellekohast tegevust.

§ 24. Peakomitee ja maakonna-, linna- ning vallakomiteede, samuti allkomiteede liikme kohused loetakse tasuta auametiks.

§ 25. Peakomitee otsusel võidakse isikuile, kes osutanud teeneid Vabadussõja üleriikliku monumendi püstitamise teostamisel, annetada mälestusmärke.

Mälestusmärgi statuudi määrab peakomitee ja kinnitab Vabariigi President.

§ 26. Peakomitee korraldusse lähevad üle kõik rahasummad, mis on Sõjaministeeriumi juures asuva Vabadussõja mälestamise kapitali käsutuses.

Samuti antakse peakomiteele üle kõik selle kapitali käsutuses olevad muud varad kui ka kapitali arhiiv ja asjatoimetus.

§ 27. Peakomitee, maakonna-, linna- ning vallakomiteede ja allkomiteede tegevus lõpeb, kui Vabadussõja üleriiklik monument avatud. Sellest ajast peale lähevad üle kõik peakomitee käsutuses olevad varad kui ka kohustused ja asjatoimetus Vabariigi Valitsuse käsutusse, kes korraldab poolleil olevate toimetuste lõpuleviimise.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

Tallinnas, 3. detsembril 1938.

K. Eenpalu
Peaminister.

Rich. Veermaa
Siseminister.

K. Päts
Vabariigi President.

Riigikogu on vastu võtnud alljärgneva seaduse, mille käesolevaga kuulutan välja:

860. Erapooletuse korraldamise seadus.

I.

§ 1. Sõdivate riikide sõjalaevad võivad tulla Eesti Vabariigi sadamaisse ja muisse territoriaalvetesse alljärgnevate erandite, kitsenduste ja tingimuste eeldusel.

§ 2. Sõdivate riikide sõjalaevadel on keelatud tulla sadamaisse või merealadele, mis on kuulutatud sõjasadamaiks või kuuluvaiks rannakaitse-seadeldiste kaitsevööndisse.

Samuti on keelatud sõdivate riikide laevadel tulla Eesti sisevetesse, kuhu pääs on tõkestatud kas veealuste miinidega või muude kaitsevahenditega.

Eesti siseveteks käesoleva seaduse mõttes loetakse sadamad, sadama-suudmed, lahed ja merelõukad, samuti veealad, mis asetsevad mittealaliselt vee all olevate Eesti saarte, laidude ja karide vahel ning seespool neid.

Sõdivate riikide sõjalisiks otstarbeiks relvastatud allveelaevadel on keelatud sõita või viibida Eesti territoriaalvetes.

See keeld ei ole siiski kohaldatav allveelaevadele, mis mere seisukorra või avarii tõttu on sunnitud sõitma keelatud vetesse, teatades seejuures rahvusvahelise signaaliga neis vetes viibimise põhjuse. Need allveelaevad on kohustatud lahkuma keelatud vetest niipea, kui on möödunud sinna sissesõidu põhjus. Eesti territoriaalvetes tuleb allveelaevadel pidada oma rahvuslipp kogu aeg heisatuna ning sõita pealvee.

Vabariigi suveräänsete õiguste kaitseks ja ta erapooletuse säilitamiseks, arvestades seejuures rahvusvahelise õiguse üldpõhimõtteid, on Vabariigi Presidendil eriolukordadel õigus keelata pääsu ka muisse Eesti sadamaisse ning territoriaalvete muisse kindlaksmääratud vöönditesse, kuhu pääs ei ole keelatud ülaltoodud eeskirjadega.

Samuti on Vabariigi Presidendil õigus keelata pääsu Eesti sadamaisse ja ankrupaikadele neile sõdivate riikide sõjalaevadele, kes on üle astunud Eesti vastavate ametivõimude poolt antud määrustest või kes on rikkunud Vabariigi erapooletust.

§ 3. Kaaperlaevadel on keelatud sissesõit Eesti sadamaisse ja viibimine Eesti territoriaalvetes.

Samuti on keelatud sõdivate riikide relvastatud kaubalaevadel tulla Eesti sadamaisse või viibida Eesti territoriaalvetes, kui nende relvastisel on muu otstarve kui enesekaitse.

§ 4. Sõdivate riikide sõjalaevadel on keelatud jääda Eesti sadamaisse ja ankrupaikadele või muisse Eesti territoriaalvetesse rohkem kui 24 tunniks, välja arvatud avarii või karilemineku põhjusel, mere seisukorra tõttu või alljärgnevais 3. ja 4. lõikes ettenähtud juhtudel. Neil juhtudel peavad nad lahkuma niipea, kui on möödunud väljasõidu hilinemise põhjus. Avarii või karilemineku juhul määrab Eesti vastav ametivõim tähtaja, mida võib lugeda küllaldaseks avariirikete parandamiseks või laeva karilt vabastamiseks. Ühelgi juhul ei anta nõusolekut viibimisaja pikendamiseks üle 24 tunni, kui on ilmne, et laeva ei saa merekõlbliseks muuta mõistliku aja vältel, ega juhul, kui ta avarii on põhjustatud vaenlase sõjalisest tegevusest.

Ülaltoodud eeskirjad viibimisaja piiramise kohta ei ole kohaldatavad sellistele sõjalaevadele, mis on eranditult määratud usuliseks, teaduslikuks või humanitaarseks teenistuseks, samuti sõjaväelistele laatsarett-laevadele.

Kõige enam kaks ühe sõdiva riigi või mitme sõdiva liitlasriigi sõjalaeva võivad viibida üheaegselt Eesti sadamas või ankrupaigal, või Eesti ühe ning sama rannapiirkonna sadamais või ankrupaikadel, kui rand seks otstarbeks on jaotatud piirkondadeks.

Kui kahe sõdiva riigi sõjalaevu viibib üheaegselt mõnes Eesti sadamas või ankrupaigal, peab mööduma vähemalt 24 tundi ühe sõdiva riigi laeva väljasõidu ja teise sõdiva riigi laeva väljasõidu vahel, kusjuures väljasõidu järjekord on sõltuv sissesõidu järjekorrast, olgu siis, et esimesena sissesõitnud laev on seisukorras, mil kohalviibimise aja pikendus on lubatav.

Sõdiva riigi sõjalaev ei või lahkuda Eesti sadamast või ankrupaigalt, kus viibib mõni vastase rahvuslippu kandev kaubalaev, varem kui 24 tundi pärast nimetatud kaubalaeva väljasõitu. Vastavad ametivõimud peavad korraldama kaubalaevade väljasõitu nõnda, et välditaks sõjalaeva kohalviibimise aja tarbetu pikendamine.

§ 5. Eesti sadamais või ankrupaikadel võivad sõdivate riikide sõjalaevad parandada oma avariirikkeid ainult nende meresõiduks hädavajalisel määral ja nad ei või mingil viisil suurendada endi sõjalist võimet. Selliste avariirikete parandamiseks, mis ilmselt on põhjustatud vastase sõjalisest tegevusest, ei tohi kasutada mingit abi, mida avareerunud laevad võiksid hankida Eesti territooriumil. Vastavad ametivõimud määravad kindlaks teostamisele tulevate paranduste iseloomu. Parandused tuleb sooritada nii kiiresti kui võimalik ja arvestades § 4 esimeses lõikes ettenähtud tähtaega.

Sõdivate riikide sõjalaevadel on keelatud kasutada Eesti sadamaid või muid Eesti territoriaalvesi oma sõjavarustise või relvastise uuendamiseks või suurendamiseks või oma meeskonna täiendamiseks.

Sõdivate riikide sõjalaevad võivad end varustada moonaga Eesti sadamais või ankrupaikadel vaid niivõrd, kui see on tarvilik, et täiendada oma moonatagavara tavalisel rahuaegsel määral.

Mis puutub küttematerjaliga uuesti-varustamisse, siis alluvad sõdivate riikide sõjalaevad Eesti sadamais ja ankrupaikadel samadele eeskirjadele kui muud võõrriigi laevad. Nad ei või seal peale võtta igal juhul mitte rohkem küttematerjali kui tarvilik, et jõuda oma maa lähimasse sadamasse, ja mingil juhul rohkem, kui tarvitatakse oma tegelikkude sõepunkrite või vedelkütteenete reservuaaride täitmiseks. Olles võtnud kütteainet mõnes Vabariigi sadamas või ankrupaigal, ei või nad uuendada oma varustist tema sadamais ja ankrupaikadel enne 3 kuu möödumist.

§ 6. Sõdivate riikide sõjalaevad on kohustatud kasutama Eesti sisevetes Vabariigi kutseõiguslikke lootse vastavalt samadele reeglitele, mida kohaldatakse või mis tulevad kohaldamisele sõjalaevadele rahu ajal; muil juhtudel nad ei või mitte kasutada sellist lootsi, välja arvatud ainult häda korral, et pääseda mereohust.

§ 7. On keelatud tuua võõra rahvuse priise mõnesse Eesti sadamasse või mõnele Eesti ankrupaigale, välja arvatud meresõidukõlbmatuse, mere halva seisukorra või kütteaine- või moonapuuduse juhud. Mõnel nimetatud põhjusel mõnesse Eesti sadamasse või ankrupaigale toodud priis tuleb ära viia niipea, kui see põhjus on möödunud.

Ükski sõdiv riik ei või moodustada ühtki priisikohut Eesti territooriumil ega Eesti territoriaalvetes asuval laeval. Samuti on keelatud priiside müük mõnes Eesti sadamas või ankrupaigal.

§ 8. Sõdivate riikide sõjaväeõhusõidukitel, välja arvatud õhuambulantid ja sõjalaevadel transporditavad õhusõidukid, on keelatud tulla Eesti territooriumile.

Sõdivate riikide sõjalaevadel transporditavatel õhusõidukitel on keelatud lahkuda neilt laevadelt Eesti territoriaalvetes viibimise kestel.

§ 9. Sõdivate riikide sõjalaevad ja sõjaväeõhusõidukid on kohustatud austama Vabariigi suveräänseid õigusi ja hoiduma igast toimingust, mis käiks tema erapooletuse vastu.

Eesti territooriumi piires on keelatud iga sõjaline toiming, seal hulgas laevade ja õhusõidukite kinnipidamine, läbiotsimine ning vallutamine, olgu need laevad erapooletu või sõdiva riigi päritoluga. Iga laev või õhusõiduk, mis seal on vallutatud, tuleb kohe vabaks lasta koos oma juhtkonna, meeskonna ja laadungiga.

§ 10. Tervishoiu-, lootsi-, tolli-, laevasõidu-, õhuliiklemis-, sadama- ja politseimäärustest tuleb täpselt kinni pidada.

§ 11. Sõdivatel riikidel on keelatud muuta Eesti territooriumi sõjalise tegevuse baasiks oma vastaste vastu.

§ 12. Sõdivatel riikidel ja nende teenistuses seisvatel isikutel on keelatud ehitada või kasutada Eesti territooriumil radiojaamu ja igasuguseid muid seadiseid, mis on määratud ühenduse pidamise vahendeiks maa-, mere- või õhusõidajõududega.

Sõdivatel riikidel on keelatud kasutada Eesti territooriumil oma liikuvaid radiojaamu, kuulugu või ärgu kuulugu nad sõjajõududele, teadete saatmiseks, välja arvatud hädaohu korral või ühenduse pidamiseks Eesti ametivõimudega Eesti mandri- või rannikuraadiojaama või Eesti laevastikku kuulaval laeval asetseva radiojaama vahendusel.

§ 13. Keegi ei tohi teha Eesti territooriumil vaatlusi mõnelt õhusõidukilt või koguda andmeid mõnel muul teel ühe sõdiva riigi kaitsejõu liikumisist, operatsioonest või kaitsetõist, sihiga sellest informeerida teist sõdivat riiki.

§ 14. Sõdivatel riikidel on keelatud asutada kütteaineladusid Vabariigi maa-alale või tema territoriaalvetes seisvatele laevadele.

On keelatud laevadel või õhusõidukitel, mis ilmselt sõidavad sihiga varustada sõdivate riikide sõjajõudusid kütteainega või muu moonaga, seda peale võtta Eesti territooriumil suuremal hulgal kui vajalik nende eneste tarvidusiks.

§ 15. Eesti territooriumil on keelatud varustada või relvastada laeva, mida on kavatsus kasutada otseselt või abijõuna kaaperluseks või sõjaoperatsioonideks ühe sõdiva riigi vastu. Samuti on laevadel, mis määratud mõneks ülalmainitud otstarbeks ja mis on sõjaliseks kasutamiseks täielikult või osaliselt kohandatud Eesti territooriumil, keelatud lahkuda sealt.

Õhusõidukil, mis on ühe sõdiva poole vastu rünnakut sooritada võivas seisukorras või mis veab kaasas seadiseid või materjali, mille rakestamine või kasutamine võimaldaks tal sooritada rünnakut, on keelatud lahkuda Eesti territooriumilt, kui on põhjust eeldada, et ta on määratud ühe sõdiva riigi vastu kasutamiseks. Samuti on keelatud teostada õhusõidukil töid, mis on määratud väljasõidu ettevalmistamiseks ülalmainitud sihiga.

II.

Käesolev seadus ei riiva neid õigusi ja kohustusi, mis tulenevad rahvusvahelistest lepingutest.

III.

Käesoleva seaduse eeskirjad võetakse kohaldamisele Vabariigi Presidendi vastava otsusega, alates sellest päevast ja selles ulatuses, mis tema poolt kindlaks määratud.

Tallinnas, 3. detsembril 1938.

K. Päts
Vabariigi President.

K. Eenpalu
Peaminister.

K. Selter
Välisminister.

861. Tollipõhitariifide seaduse muutmise ja täiendamise seaduse õiendus.

Riigi Teatajas 97 — 29. novembril 1938 art. 834 all avaldatud Tollipõhitariifide seaduse muutmise ja täiendamise seaduse § 39-nda 2. reas on trükitud lause lõpp: „....., eraldi nimetamata:“ lõpeb kaksikpunktiga, peab aga olema: „....., eraldi nimetamata;“ (punkt-koma).

862. Vabariigi Valitsuse otsus 1. detsembrist 1938.

I sordi eksportvõi hinnaks franko saatejaam määratakse 1. detsembrist 1938 kuni järgneva korralduseni Kr. 1.90 kilogrammi eest.

Alus: Võihinna kindlustamise seaduse muutmise seadus (RT 1937, 1, 1).

Peaminister K. Eenpalu.
Majandusminister L. Sepp.
Põllutööminister A. Tupits.
Riigisekretär K. Terras.

863. Vabariigi Valitsuse otsus 1. detsembrist 1938.

Lubada maksta riigiasutiste ja -ettevõtete vastavatest töökrediitidest päevatööliste, kes on 1938 aastal olnud riigiasutiste või -ettevõtete teenistuses vähemalt 6 kuud, eelseisvate jõulupühade puhul lisatasu 10 kr. igale töölisle.

Lisatasu võib maksta ka eripõhikirjade ja -eelarvete alusel tegutsevates riigiettevõtetes, kui nende eelarved seda võimaldavad.

Peaminister K. Eenpalu.
Majandusminister L. Sepp.
Riigisekretär K. Terras.

864. Üheaastase õppeajaga põllunduskoolide õppetöö korraldamise määrus.

Antud Haridusministri poolt 25. novembril 1938 peale Põllutööministri arvamuse ärakuulamist.

Alus: Kutsehariduslikkude õppeasutiste seaduse §§ 63, 64, 65, 71 ja 85 (SK VI 1938, 1, 6).

§ 1. Üheaastase õppeajaga põllunduskool on keskastme kutsehariduslik õppeasutis, missugune annab õpilastele praktilist oskust ja teadmisi piires, nagu see on tarviline edukaks talupidamiseks, korrastamiseks ja majandamiseks.

§ 2. Õppetöö algab oktoobri teisel esmaspäeval ja teoreetiline õpetus kooli juures peab kestma vähemalt 25 õppenädalat. Õppetöö lõpu täpse aja määrab Haridusminister Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori ettepanekul. Õppetöö vaheajad peetakse vastavalt üldhariduslike õppeasutiste õppetöö vaheaegadele, kusjuures Haridusminister võib Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori ettepanekul vastavalt õppetöö vajadustele need määrata ka erinevalt.

Peale teoreetiliste õpingute lõpetamist on õpilased õppenõukogu määramisel vähemalt 5½ kuud sunduslikul järeldpraktikal kas kooli õppemajapidamises või väljaspool kooli asuvas õppetallundis. See praktika arvestatakse õpilase seisukohalt õppetööna. Järeldpraktikana on õppenõukogul õigus erandlikult arvestada ka töötamist kodutallundis vastavalt Õppetallundite ja põllumajandusliku praktika korraldamise määruse nõuetele.

§ 3. Õpilaste minimaalarvuks klassikomplektis on 10, normaalarvuks 20. Haridusministril on õigus üksikutes koolides õpilaste minimaalarvu klassikomplektis erandlikult alandada ka alla 10.

§ 4. Üheaastase õppeajaga põllunduskooli võetakse mees- ja naisõpilasi, kes omavad algkooli 6 klassi hariduse ja on vähemalt 16 a. vanad. Seejuures on nõutav põllundusalane eelpraktika, mille õiendamine ja arvestamine toimub Õppetallundite ja põllumajandusliku praktika korraldamise määruse alusel.

Kooli õppenõukogul on õigus kooli võtta erandjuhtudel ka neid, kellel on vähem kui algkooli 6 klassi haridus, katsetega eesti keeles ja matemaatikas algkooli õppekava ulatuses, kusjuures on nõutav vähemalt 17 a. vanus ja hea põllundusalane eelpraktika. Samuti on õppenõukogul õigus vastu võtta erandjuhtudel ka 16-aastast nooremaid, kusjuures on nõutav algkooli 6 klassi haridus ja hea põllundusalane eelpraktika.

§ 5. Kui kooli astuda soovijaid on rohkem kui jätkub ruumi, siis toimub õppenõukogu otsusel vastuvõtmine võistluse teel dokumentide alusel või võistluseksamitega eesti keeles ja matemaatikas, arvesse võttes kooliastuja algharidust ja eelpraktikat.

§ 6. Üheaastase õppeajaga põllunduskooli nädalatunnikava on järgmine:

Aine nimetus	Teoreetiliselt tunde kogu klassiga	Õppepraktika tunde	
		kogu klassiga	rühmitatud klassiga
1. Põldviljakasvatus ja rohumaade kultuur . .	5	1	1
2. Loomakasvatus (veised, sead, hobused, lamabad, kanad)	6	2	5
3. Aiandus ja mesindus	2	1	3
4. Tehnilised tööd ja meeskäsitöö (samal ajal kodundus ja naiskäsitöö tütarlastele)	1(1)	1(1)	8(8)
5. Talundi korrastusõpetus ja taiuraamatupidamine	2	2	—
6. Ühiskonnaõpetus, ühistegevus ja põllumehet kutseline kirjavahetus	1	1	—
7. Kasvatusõpetus	1	—	—
8. Riigikaitse kasvatus ja õpetus (samal ajal kodukorrastus ja naiskäsitöö tütarlastele) .	2(2)	—	—
9. Koorilaul	—	1	—
10. Õppenõukogu poolt määratavad ained (matemaatika, eesti keel, tervishoid, võimlemine j.m.)	3	—	—
Kokku õpilase kohta nädalas	23	9	17

§ 7. Muudatusi § 6 toodud tunnikavas vastavalt kooli ümbruskonna vajadustele võib teha Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori loal.

§ 8. Õppepraktika tunnid rühmitatud klassiga arvestatakse õpetajaile tasu suhtes poolel määral.

§ 9. Üheaastase õppeajaga põllunduskooli teoreetilise kursuse lõpetajaile korraldatakse lõppeksam, milleks määratakse Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna nõusolekul igal aastal õppenõukogu poolt vähemalt kolm ainet. Eksamikomisjon koosneb koolijuhatajast esimehena ja liikmetena kooli õppejõududest-aineõpetajaist, Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna poolt määratud esindajast ja Põllutöökoja esindajast. Eksamikomisjon on otsusevõimeline, kui koos on esimees ja liikmed-aineõpetajad. Järeleksam võidakse lubada ühes aines.

§ 10. Kooli õpilased on õppenõukogu määramisel järelpraktikal kooli põllumajapidamises või õppetalundites väljaspool kooli vähemalt 5½ kuu kestel taimekasvu ajal. Kooli õppenõukogul on õigus Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna nõusolekul teha järelpraktika kooli juures kohustuslikuks kõigile õpilastele. Sel puhul võidakse § 9 ettenähtud lõppeksam korraldada ka alles praktikaaja lõpul. Samuti on kooli õppenõukogul õigus lubada õpilasel järelpraktika õiendamist ka ainult üksikul erialal (aianduse, karjanduse alal).

§ 11. Kooli õpilased, kes on lõppeksami õiendanud vähemalt rahuldavalt ja kelle järelpraktika on selle kohta esitatud aruande põhjal kooli õppenõukogu poolt tunnustatud vähemalt rahuldavaks, saavad kooli lõputunnistuse.

§ 12. Käesolev määrus jõustub nädalatunnikava osas arvates 1. augustist 1939, muus osas Riigi Teatajas avaldamisega.

Tallinnas, 25. novembril 1938. Nr. 482.

Haridusminister A. Jaakson.

Kutseoskuse osakonna direktor V. Päts.

865. Riigi metsa-, tagavaraheina- ja karjamaade ning roo-alade kasutamise määruse muutmise määrus.

Antud Põllutööministri poolt 29. novembril 1938.

Alus: Maareformi teostamise määruste § 81 (RT 1925, 95/96).

Põllutööministri määrus riigi metsa-, tagavaraheina- ja karjamaade ning roo-alade kasutamise kohta § 5 ja 8 (RT 1933, 18, 126) muudetakse ja pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 5. Roo-alad antakse kasutamiseks:

- 1) enampakkumise teel üheks aastaks, kusjuures pakkumisest võivad osa võtta kohalikud maapidajad, kes esitavad vallavalitsuse tõenduse, et nad roogu vajavad oma majapidamiseks. Kui mõne maa-ala kasutamiseks andmine enampakkumisel ei toimu, võib väljaandmata jäänud alasid soovijaile algrendi eest üheks aastaks kasutamisele anda, kusjuures juhul, kui määratud rent osutub liiga kõrgeks ja selle eest kasutajaid ei leidu, võib § 4 ettenähtud korras uue algrendi määrata;
- 2) Riigimetsade Talituse direktori korraldusel kuni kuueks aastaks keskmise enampakkumise hinnaga, ümbertöötamiseks või muiks tööstuse tarveteks roogu vajavaile tööstusile ning rooalade jätkumise või erakordse rootarvituse korral ka muile asutistele, ettevõtetele või isikuile.

Asutised, ettevõtted või isikud, kes soovivad rentida p. 2 alusel roo-alasid, esitavad Riigimetsade Talitusele sellekohase sooviavalduse iga aasta hiljemalt 1. augustiks, näidates avalduses rendile soovitava roo-ala suuruse, asupaiga ja kasutamise otstarbe.

§ 8. Tagavaraheina- ja -karjamaad, mis järele jäänud pärast § 7 tähendatud isikute rahuldamist, renditakse välja enampakkumise korras. Pakkumisest võivad osa võtta kõik kohalikud elanikud.

Ei lähe korda kõiki heina- või karjamaatükke enampakkumisel välja rentida, võib neid soovijaile kasutamiseks anda algrendi eest üheks aastaks, määra-tes vastavalt § 2 või 3 ettenähtud korras uue algrendi, kui varem määratud rent osutub liiga kõrgeks ja selle eest kasutajaid ei leidu.

Põllutööminister A. Tupits.

Riigimetsade Talituse direktor J. Luik.

866. Turismipropaganda juhtimise ja selle üle järelevalve teostamise määrus.

Antud Sotsiaalministri poolt 28. novembril 1938.

Alus: Turismi korraldamise seaduse (RT 1938, 39, 359) § 3 p. 7 ja § 24.

§ 1. Omavalitsusasutised, kutsekojad, ühingud, eraasutised, ettevõtted ning muud organisatsioonid ja isikud, kes soovivad välja anda võõrkeelseid trükitooteid, mille eesmärgiks on turismipropaganda, nagu prospektid, lendlehed, juhised, sõiduplaanid, plakatid, käsiraamatud, — peavad esitama nende trükitoodete käsikirjad ja kavad, ära tähendades trükkida kavatsetava eksemplaride arvu, Sihtasutise „Turismi Keskkorraldus Eestis“ kaudu Loodushoiu- ja Turismi-instituudile läbivaatamiseks ja kinnitamiseks.

Loodushoiu- ja Turismi-instituut võib nõuda käsikirjade ja kavade esitajailt nende käsikirjade ja kavade ümbertegemist, täiendamist ja parandamist ja nende mitesobivuse korral trükkimise ära keelata.

Riiklised asutised ja ettevõtted saadavad oma samalaadsete väljaannete käsikirjad ja kavad Loodushoiu- ja Turismi-instituudile seisukoha avaldamiseks.

§ 2. Esimeses paragrahvis loetletud trükitoodete väljaandjad on kohustatud saatma igast trükis ilmunud trükitootest 5 eksemplari Loodushoiu- ja Turismi-instituudile.

§ 3. Selle määruse alla ei kuulu ajakirjade ja ajalehtede artiklid ning ilukirjanduslikud ja teaduslikud Eestit käsitavad teosed.

§ 4. Käesolev määrus jõustub avaldamisega.

Tallinnas, 28. novembril 1938.

Sotsiaalminister O. Kask.

Loodushoiu- ja Turismi-instituudi direktor P. Päts.

867. Määrus välismaale korraldatavate huvi- ja õppereiside kohta.

Antud Sotsiaalministri poolt 29. novembril 1938.

Alus: Turismi korraldamise seaduse (RT 1938, 39, 359) §§ 18, 24.

§ 1. Lubasid asutistele, organisatsioonidele ja isikutele ärilisel alusel välismaale gruppide huvi- või õppereiside korraldamiseks annab Loodushoiu- ja Turismi-instituudi direktor arvesse võttes reisi otstarvet, loasoovija senist tegevust, majanduslikku olukorda ja tema vastavust välismaareiside korraldamisel riiklikust ning turismi seisukohast.

§ 2. Asutised, organisatsioonid ja isikud, kes soovivad ärilisel alusel korraldada välismaa huvi- või õppereise kogu hooaja peale ettemääratud kava järele, on kohustatud kavad esitama Loodushoiu- ja Turismi-instituudile hiljemalt iga aasta 1. aprilliks. Loodushoiu- ja Turismi-instituudi direktor võib

nõuda nendes kavades muudatuste ja paranduste tegemist. Peale aastakavade esitamist tuleb nõutada kavades ettenähtud iga üksiku reisi kohta selle teostamisele asumisel eraldi luba.

Üksikute grupireiside korraldamiseks võib esitada loasaamise avaldused Loodushoiu- ja Turismi-instituudile aasta ringi.

Avaldused ärilisel alusel reiside korraldamise loa saamiseks esitatakse käesolevale määrusele lisandatud vorm nr. 1 järgi.

§ 3. Välismaale mitteärilisel alusel korraldatavate huvi- ja õppereiside registreerimise avaldused tulevad esitada Loodushoiu- ja Turismi-instituudile käesolevale määrusele lisandatud vorm nr. 2 järgi.

§ 4. Avalikult võib kuulutada välismaale gruppide huvi- või õppereisi korraldamisest ainult peale reisi korraldamise loa saamist Loodushoiu- ja Turismi-instituudilt või selle registreerimist. Viimasel juhul ainult siis, kui reisi korraldamine ei ole ära keelatud.

§ 5. Igasugused kuulutused gruppide huvi- või õppereiside korraldamise kohta välismaale peavad sisaldama järgmisi andmeid:

- a) reisi sihtkoht ja maršruut;
- b) reisi otstarve;
- c) reisi kestvus;
- d) osavõtumaks;
- e) mida pakutakse;
- f) liiklemisvahendid (raudtee, laev, omnibus);
- g) ööbimiskohad (võõrastemaja, pansion, turistidekodu jne.).

Kui reis teostub ainult kindla arvu osavõtjatega, tuleb see kuulutuses teha teatavaks.

§ 6. Ärilisel alusel välismaale korraldatava grupireisiga peab kaasa sõitma juht, kes omab Eesti turistijuhi kutsetunnistuse, kes on tuttav kohapealsete oludega ja kes oskab kohal kõneldavaid keeli.

Mitteärilisel alusel korraldatava huvi- või õppereisi grupiga kaasasõitvalt juhilt kutsetunnistuse omamist ei nõuta.

Loodushoiu- ja Turismi-instituudi direktoril on õigus nõuda reisi korraldajalt, et kohtadel, kus kavatakse näidata kohalikke nägemisväärsusi, võetaks kohalik juht.

Koolinoorsoo grupsõitudel peab kaasa sõitma koolijuhataja või viimase volitusega varustatud õpetaja, kes võib asendada turistijuhti.

§ 7. Hooajalise tegevuse lõpul peavad kõik § 1 ettenähtud välismaade gruppide reiside korraldajad esitama Loodushoiu- ja Turismi-instituudile üksikasjalise aruande teostatud reiside kohta, ära tähendades tegelikult osavõtnute arvu iga üksiku reisi kohta, vahejuhtumised ning õnnetused ja arusaamatused osavõtjatega, kui selliseid olnud.

§ 8. Käesolev määrus jõustub avaldamisega.

Tallinnas, 29. novembril 1938.

Sotsiaalminister O. Kask.

Loodushoiu- ja Turismi-instituudi direktor P. Päts.

Loodushoiu- ja Turismi-instituudile.

SOOVIIVALDUS.

Palu... Loodushoiu- ja Turismi-instituudilt luba $\frac{\text{huvi-}}{\text{õppe-}}$ reisi korraldamiseks (kuhu), milleks esita... järgmised

andmed:

Reisi korraldaja Millise vastava organisatsiooniga välismaal on reisi korraldajal sidemed

.....

Reisi sihtkoht

Reisi kestvus

Reisi otstarve

Osavõtjate arv

Peatuse aeg sihtkohas

Peatused väljumis- ja sihtkoha vahel ja nende kestvus

.....

Kus on ette nähtud ööbimised (koht ja asutiste nimetused)

.....

Reisist osavõtmise tasu suurus ja mis selle eest osavõtjaile pakutakse

.....

.....

Millistel liiklemisvahenditel toimub reis (omnibusel, raudteel, laeval jne.)

.....

Reisijuhi nimi ja aadress

.....

Milliseid võõrkeeli reisijuht valdab

.....

Reisijuhi-turistijuhi kutsetunnistus välja antud (aeg, asutis)

.....

Märkus: 1) Reisi korraldaja on kohustatud kohtadel, kus kavatakse näidata kohalikke nägemisväärsusi, palkama kohaliku juhi.

2) Reisi korraldaja on kohustatud tagasijõudmisel esitama Loodushoiu- ja Turismi-instituudile üksikasjalise aruande selle kohta, kuidas möödus reis (vahejuhtumised, õnnetused, arusaamatused osavõtjatega jne.).

..... 193... a.

Allkiri:

Vorm nr. 2.

Lisa § 3 juurde.

Loodushoiu- ja Turismi-instituudile.

Palu... registreerida $\frac{\text{huvi-}}{\text{õppe-}}$ reisi
(kuhu)

milleks esita... järgmised andmed:

Grupireisi korraldaja

Millise organisatsiooniga välismaal on grupireisi korraldajal sidemed

Reisi sihtkoht

Reisi kestvus

Reisi otstarve

Osavõtjate arv

Peatuse aeg sihtkohas

Peatused väljumis- ja sihtkoha vahel ja nende kestvus

Kus on ette nähtud ööbimised (koht ja hotellide nimetused)

Grupireisist osavõtmise tasu suurus ja mis selle eest osavõtjaile pakutakse

Millistel liiklemisvahenditel toimub reis (omnibusel, raudteel, laeval jne.)

Grupijuhi nimi ja aadress

Milliseid võõrkeeli grupijuht valdab

..... 193... a.

Allkiri:

868. Võõrastemajade, pansionide ja turistidekodude liigitamise määrus.

Antud Sotsiaalministri poolt 29. novembril 1938.

Alus: Turismi korraldamise seaduse (RT 1938, 39, 359) §§ 20, 24.

§ 1. Võõrastemajad, pansionid ja turistidekodud liigitatakse Loodushoiu- ja Turismi-instituudi poolt nende sisustuse ja mugavuse seisukohast kolme liiki. Viimaseid võib omakorda liigitada kolme alajärku.

§ 2. Ettepanekud kõigi ettepaneku ajal tegutsevate võõrastemajade, pansionide ja turistidekodude liigitamiseks tehakse Loodushoiu- ja Turismi-instituudile 1. veebruariks 1939.

Ettepanekute tegijateks on linnade administratiiv-piirkonnas asuvate võõrastemajade, pansionide ja turistidekodude suhtes linnavalitsused, valdade administratiiv-piirkonnas asuvate suhtes maavalitsused.

§ 3. Võõrastemajade liigitamisel võetakse aluseks järgmised tunnused:

I liigi A järku arvatakse võõrastemajad, kus on hästi sisustatud toad, parimad voodid vedru- ja karvmadratsiga, vesivarustus, soe ja külm vesi igas toas, telefon tubades, toad erivanniga ja W. C., elekter, tubades lae- ja laualambid, signalisatsiooni-seadeldis teenijate kutsumiseks, laialdased esinduslikud seltskondlikud ruumid; einelaud ja võõrkeeli valdavad teenijad;

I liigi B järku — võõrastemajad, kus samasugune sisustus, kui I liigi A järgus, kuid seltskondlikud ruumid on vähem esinduslikud; einelaud ja võõrkeeli valdavad teenijad;

I liigi C järku — võõrastemajad, kus sisustus tagasihoidlikum, kui I liigi B järgus, kuid iga tuba on varustatud sooja ja külma veega ja elektrivalgustusega, kus seltskondlikud ruumid on vähemad, üldine vannituba; einelaud ja võõrkeeli valdavad teenijad;

II liigi A järku — võõrastemajad korralike tubadega, tagasihoidlikum sisustus, ainult osa tubades on soe ja külm vesi, elektrivalgustus, signalisatsiooni-seadeldis teenijate kutsumiseks, seltskondlikud ruumid; einelaud ja üldine vannituba;

II liigi B järku — võõrastemajad korralike tubadega, sisustus lihtsam, kui II liigi A järgus; peale söögisaali seltskondlikke ruume ei ole, tubades jooksev külm vesi, üldine vannituba;

II liigi C järku — võõrastemajad korralike tubadega, sisustus lihtsam, tubades jooksvat vett ei ole, üldine vannituba, söögisaal olemas, kuid seltskondlikke ruume ei ole;

III liigi A järku — võõrastemajad lihtsamate tubadega ja sisustus lihtsam, vesivarustust hoones ei ole, söögiroom olemas;

III liigi B järku — võõrastemajad lihtsamate tubadega ja sisustus lihtsam, kui III liigi A järgus, kus aga toitlustamise võimalused piiratud. Söögi-ruumi ei ole.

§ 4. Pansionide liigitamisel võetakse aluseks järgmised tunnused:

I liik.

Pealinnas. Täieline ajakohane sissead, mugavalt sisustatud toad. Parimad voodid vedru- ja karvmadratsiga, tubades jooksev vesi, vannitoad, tubades telefon, elektrivalgustus, lae- ja laualambid, korralikud ja avarad seltskondlikud ruumid, võõrkeeli valdavad teenijad, esmajärguline toitlustamine.

1. ja 2. astme linnades. Toad korralikult sisustatud, head voodid vedru- ja karvmadratsiga, elektrivalgustus, lae- ja laualambid, telefon majas, vannituba, korralikud seltskondlikud ruumid, võõrkeeli valdavad teenijad, esmajärguline toitlustamine.

3. astme linnades ja valdade administratiiv-piirkonnas. Hõlbus juurdepääs, toad lihtsad, kuid korralikult sisustatud, head voodid vedru- ja karvmadratsiga, telefon majas soovitav, kuid mitte tingimus, vann või saun, toitlustamine korralik.

II liik.

Pealinnas. Toad ja sisustus lihtsamad kui I liigil, korralikud voodid vedru- ja karvmadratsiga, vesivarustus, vannituba, elektrivalgustus, lae- ja laualambid, seltskondlikud ruumid, telefon majas, võõrkeeli valdavad teenijad, toitlustamine korralik.

1. ja 2. astme linnades. Toad lihtsad, kuid korralikult sisustatud, korralikud voodid vedru- ja karvmadratsiga, elektrivalgustus, tubades lae-

ja laualamid, seltskondlikud ruumid vähesed, võõrkeeli valdavad teenijad, toitlustamine korralik.

3. astme linnades ja valdade administratiiv-piirkonnas. Hõlbus juurdepääs, toad ja sisustus lihtsamad kui I liigil, raudvoodid reformpõhjaga ja karvmadratsiga, elektri või muu valgustus, toitlustamine korralik.

III liik.

Pealinnas. Toad ja sisustus lihtsad, korralikud voodid reformpõhjaga ja karvmadratsiga, elektrivalgustus, vesivarustus, peale söögisaali seltskondlike ruume ei ole, toitlustamine korralik.

1. ja 2. astme linnades. Toad ja sisustus lihtsad, elektri või muu valgustus, vesivarustust ei ole, peale söögisaali seltskondlike ruume ei ole, toitlustamine korralik.

3. astme linnades ja valdade administratiiv-piirkonnas. Juurdepääs hõlbus, toad ja sisustus väga lihtsad, raudvoodid karv- või rohumadratsiga, elektrivalgustust ei ole, peale üldsöögiruumi seltskondlike ruume ei ole, toitlustamine korralik.

§ 5. Turistidekodude liigitamisel võetakse aluseks järgmised tunnused:

I liiki arvatakse turistidekodud, kus peale üldiste magamisruumide olemas veel üksikud toad ühe ja kahe voodiga, voodid korralikud ja varustatud täielise voodipesuga, pesemisvõimalused igas toas, elektrivalgustus, vesivarustus ning söögi- ja teised seltskondlikud ruumid;

II liiki — turistidekodud, kus üksikuid tube ei ole vaid on ühisruumid suurema arvu peatujaile, korralikud voodid täielise voodipesuga, elektri või muu valgustus, toitlustamisvõimalused piiratud, vesivarustust ei ole.

III liiki — turistidekodud, kus on vähemalt 2 avarat magamisruumi, eraldi meestele ja naistele, voodid ilma voodipesuta, vesivarustust, elektrivalgustust ega toitlustamise võimalusi ei ole.

§ 6. Kõigi võõrastemajade, pansionide ja turistidekodude liigitamisel tuleb silmas pidada sisustuse kohta järgmisi miinimumnõudeid: tubade seinad tapeeditud või värvitud (õli- või liimivärv), akendel peale kardinat veel läbipaistmatud tumedad eesriided, vooditel villased tekid ja 1 peapadi, panipaik riiete ja pesu jaoks, peegel, korralikud pesemisnõud, toauksed lukustatavad, väljakäigukohad seestmistest ruumidest kättesaadavad.

§ 7. Kui võõrastemaja-, pansioni- ja turistidekodude-pidaja oma ettevõttes ümberkorraldusi, ümberehitusi ja täiendusi teeb, mis kõrgema liigi ja järgu tunnustele vastavad, võib ta § 2 ettenähtud omavalitsusele esitada sooviavalduse tema asutise kõrgemasse liiki või järku üles võtmiseks.

§ 8. Kui avatakse uus võõrastemaja, pansion või turistidekodu, tuleb selle omanikul esitada § 2 ettenähtud omavalitsusele sooviavaldus tema ettevõtte liigi ja järgu kindlaks määramiseks hiljemalt kahe nädala jooksul peale asutise avamist.

§ 9. Uute avatud võõrastemajade, pansionide või turistidekodude liikide ja järkude määramise, kui ka seniste ühest liigist ja järgust teise üleviimise ettepanekud esitatakse kahe nädala jooksul § 2 nimetatud omavalitsuste poolt Loodushoiu- ja Turismi-instituudile.

§ 10. Käesolev määrus jõustub avaldamisega.

Tallinnas, 29. novembril 1938.

Sotsiaalminister O. Kask.

Loodushoiu- ja Turismi-instituudi direktor P. Päts.

Paide linnavolikogu poolt 9. juunil 1938 vastu võetud ja Sise-
ministri poolt kokkuleppel Majandusministriga 19. novembril
1938 kinnitatud

869. Paide linna kaalumaja taksid.

Alus: Linnaseaduse (RT 1938, 43, 404) §§ 289 ja 290.

Linna kaalumajas kaalumise eest võetakse kaalu tarvitamismaksu järg-
miste takside järgi:

1)	esemed raskusega	1— 5 kg	5 senti
2)	„ „	5— 10 „	10 „
3)	„ „	10— 50 „	15 „
4)	„ „	50— 100 „	35 „
5)	„ „	100— 500 „	50 „
6)	„ „	500—1000 „	1 kroon
7)	vankri või reekoorem kuni	300 „	15 senti
8)	„ „ „	300— 500 „	25 „
9)	„ „ „ üle	500 „	50 „
10)	vanker või regi tühjalt		10 „
11)	auto tühjalt kuni	1000 kg	2 krooni
12)	„ „ üle	1000 „	2 kr. 50 s.

Kaalumaja on kaalumiseks avatud igal tööpäeval kella 8—16-ni, pühade
laupäevadel kuni kella 14-ni.

Käesolevate takside kehtima hakkamisega kaotab kehtivuse linnavolikogu
poolt 20. märtsil 1922 vastu võetud ja RT 1922, 42 avaldatud Määrus
Paide linna kaalumaja taksi kindlaks määramise kohta.

Käesolevad taksid hakkavad kehtima 15. päeval pärast avaldamist Riigi
Teatajas.

Linnapea G. Pärli.

Sekretär J. Ülem.

II.

870. Vabariigi Presidendi käskkiri nr. 86.

Antud eriõigusel.

29. novembril 1938.

Nimetan vanema kohtuameti-kandidaadi Edgar Paris'e Paide jaoskonna
kohtu-uuriija kohale.

Alus: Riigikohtu esitis 25. novembrist 1938 nr. 869.

K. Päts

Vabariigi President.